

- I. A szakirányú továbbképzés neve:** iskolai szociális munka szakirányú továbbképzési szak
II. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám: OH-FHF/1395-2/2009.
III. A létesítő intézmény neve: Kodolányi János Egyetem
IV. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése: iskolai szociális munka szakirányú továbbképzési szak

2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- Szakképzettség: iskolai szociális munkás
- A szakképzettség angol nyelvű megnevezése: School Social Worker

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe: társadalomtudomány képzési terület

4. A szakirányú továbbképzés ISECD szerinti, valamint az európai és a magyar képesítési keretrendszer szerinti besorolása, továbbá a szakképzettség – képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti - tanulmányi területi besorolása:

4.1. A szakirányú továbbképzés ISECD szerinti, valamint az európai és a magyar képesítési keretrendszer szerinti besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 5A
- ISCED 2011 szerint: 6
- Az európai keretrendszer szerint: 6
- A magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

4.2. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

- ISCED 1997 szerint: 762
- ISCED-F 2013 szerint: 0923

5. A felvétel feltételei:

A képzésben legalább BA vagy főiskolai szintű végzettséggel rendelkezők vehetnek részt azon képzési területekről, melyekre a szakirányú továbbképzési szak épül: bölcsészettudományi, pedagógusképzés, társadalomtudományi.

6. A képzési idő, félévekben meghatározva: 2 félév

7. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

8. A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

A **képzés célja** olyan multidiszciplináris és interprofesszionális szakemberek képzése, akik társszakmákkal (pedagógus, gyógypedagógus, védőnő, pszichológus, rendőr, stb.) együttműködve végzik tevékenységüket annak érdekében, hogy feltárják és hatékonyan kezeljék a családi és iskolai krízisekből: a családon belüli, kapcsolati és az iskolai erőszakból fakadó problémákat, enyhítsék a kulturális feszültségeket, a gyermekszegénységből eredő

hátrányokat, az iskolai, közösségi kirekesztődést megelőzzék a közösségi kapcsolatok erősítésével. A közvetlenül az iskolai szociális munka eszközeivel csökkentsék az iskolai kudarcok kialakulásának-, az iskolakerülésnek, valamint az iskolai lemorzsolódásnak a kockázatát.

Tudás:

- Az iskolai szociális munka aktuális és korszerű nemzetközi szakirodalmi ismereteinek birtokában van.
- Az iskolai szociális munkával, pedagógiai munkával, gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatos jogi szabályozásokat, törvényi háttérrel ismeri.
- Az iskolai szociális munka és pedagógiai kutatás módszertani vonatkozásaival tisztában van.
- Rendelkezik olyan elméleti és módszertani ismeretekkel, amelyek birtokában a felmerülő problémák, megoldandó feladatok során korrektív és/vagy preventív megoldásokkal szolgál.
- Az iskolai szociális munka során alkalmazható beavatkozási módokat ismeri.
- Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét.
- Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.
- Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat.
- Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket.
- Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi-, interdiszciplináris jellegét.
- Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra - ezen belül civil-, egyházi, piaci sféra - rendszereit.
- Ismeri más segítő szakmák kompetenciaköreit, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre.

Képesség:

- Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.
- Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére.
- Képes az egészségmegőrző szemlélettel az iskolai közösséghez tartozók egészséges életvitelének gyakorlati megvalósításában segítséget nyújtani.
- Képes a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, civilekkel, önkéntesekkel, közösségi szolgálaton részt vevő diákokkal.

Attitűd:

- Az iskola társadalmának szociális problémáira fókuszáló szemléletmóddal a másodlagos és harmadlagos prevenció során ökológiai szemlélettel a jelenségeket tágabb kontextusban értelmezi.
- Az iskolában felmerülő szociális és/vagy társas viszonyhoz kötődő problémák megoldásához szükséges valamennyi lehetséges erőforrás mozgósításával az az iskola társadalmának (tanulók, tanárok, szülők, egyéb iskolai aktorok) és a helyi közösség élet formálásán, helyreállításán, működőképességének biztosításán dolgozik.
- Munkájával hozzájárul az iskolai élet zavartalan működéséhez szükséges komplex feltételek megvalósításához, ezáltal közvetve a tanulók szocializációs illetve tanulmányi sikereihez.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.
- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

Autonómiája és felelőssége:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka és a pedagógia, szociálpedagógia értékeit és alapelveit, a szociális szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.
- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett.
- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét az iskolában és a társszakmákkal való együttműködés során, a segítő munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósított team munkában.
- Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.
- Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre.
- Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.
- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását.
- Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.
- Elméleti és módszertani ismereteinek birtokában, szakmai kapcsolatrendszerén keresztül autonóm módon felelősen alkalmazza az iskolai szociális munka során hatékony feladatmegoldást elősegítő preventív és/vagy korrektív módszereket.

A szakirányú továbbképzési szakon végzettek ismerik:

- az iskolai szociális munka aktuális és korszerű nemzetközi szakirodalmi bázisát;

- az iskolai szociális munkával kapcsolatos jogi szabályozásokat, törvényi háttérrel;
- az iskolai szociális munka kutatás-módszertani vonatkozásait;
- az iskolai szociális munka során alkalmazható beavatkozási módokat;

képesek:

- olyan komplex, az iskola társadalmának szociális problémáira fókuszáló szemléletmódra, továbbá olyan készségekkel és képességekkel rendelkeznek, amelyek birtokában tágabb kontextusban értelmezve, hatékonyabban és tudatosabban képesek folytatni segítő hivatásukat a különböző típusú oktatási intézményekben;

rendelkeznek:

- a hatékony kommunikáció eszközeivel;
- olyan elméleti és módszertani ismeretekkel, amelyek segítségével a felmerülő problémák megoldására korrektív és/vagy preventív megoldásokat tudnak alkalmazni.

9. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői: A végzettek alkalmasak az iskolában felmerülő szociális problémák megoldásához szükséges valamennyi lehetséges erőforrás mozgósításával olyan tevékenységek ellátására, amelyek segítenek javítani, illetve helyreállítani az iskola társadalmának (tanulók, tanárok, egyéb személyzet) és a helyi közösség élet- és működőképességét, valamint hozzájárulnak az ehhez szükséges komplex feltételek megvalósításához, így közvetve a tanulók szocializációs, illetve tanulmányi sikereihez.

A szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

Alapozó tárgyak: 10–15 kredit

(bevezető iskolai szociális munka ismeretkörök: a globalizáció következtében fennálló potenciális változások a családban, az iskola és a társadalom kapcsolatában, az alkalmazott jogszabályok, nemzetközi vonatkozások)

Szakmai törzsanyag: 35–45 kredit

(az iskolai szociális munka pedagógiai, pszichológiai és módszertani vonatkozásai; a társadalmi és gazdasági folyamatok, az iskola és a gyermekvédelem összefüggéseinek kérdései és a szakma válaszai, beavatkozási stratégiák)

Választható ismeretek: 5–10 kredit

(kutatásmódszertan, hatékony kommunikáció, teljesítménymérés, önértékelés)

A szakdolgozat kreditértéke: 5 kredit